

Vestuari del ball de l'Almorratxa

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: en dependències municipals.

Coordenades:

Latitud: 42.03376
Longitud: 1.88258
UTM Est (X): 407506
UTM Nord (Y): 4654129

Classificació

Número de fitxa: 08092 - 195
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Col·lecció
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Gironella. Plaça de la Vila, 1. 08680 Gironella

Fitxes associades:

[Festa Major de Gironella](#)

[Festival de Dansa Folklorica](#)

[Ball de l'Almorratxa](#)

[La música del ball de l'Almorratxa](#)

Autoria de la fitxa: Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: dv., 29/06/2018 - 02:00

Descripció

El vestuari que s'utilitza en el Ball de l'Almorratxa es considera que correspon al típic vestuari de gala català del segle XIX. La majoria de peces que s'utilitzen van ser recopilades per part l'Esbart, després pels amics de l'Almorratxa i actualment per l'Ajuntament. Tot i que es compta amb un ampli conjunt de peces, algunes les porta personalment cada ballador o balladora, com les sabates, les mitges, la majoria d'enagos, les camises dels nois i el vestit del nuvi. Després de la desaparició de l'esbart dansaire, tot el vestuari que tenia l'entitat, junt amb les peces més específiques del Ball de l'Almorratxa, el guarda l'Ajuntament. Algunes de les peces de roba són el vestit de la núvia incloent els enagos; les faldilles, camises i mantellines de les balladores inclosa la de la núvia; la capa, un faixí i una ruixa del nuvi; pantalons i jaquetes dels nois, entre altres. A més, també compta amb unes almorratxes, una pinta i un barret de copa adquirit recentment per part del consistori. El conjunt de vestuari inclou diversitat de peces, algunes de les quals en època de l'esbart eren utilitzades per representar altres balls.

Pel que fa al vestuari dels balladors del ball de l'Almorratxa, el senyor feudal porta un vestit de gala negre amb camisa blanca i capa llarga, també negra; a més, va complementat amb sabates negres, barret de copa i l'almorratxa guarnida.

El vestit de la núvia està format per sac i faldilles, o sigui brusa i una faldilla llarga fins als peus; la faldilla és recte de davant amb plecs al costat i darrera, la jaqueta o brusa és de cos cenyit amb una mica de farbalà a la part baixa, coll de tireta i mànigues de pernil (amples de la part superior i cenyides al braç). Pel que fa a la roba interior són enagos i mitges blanques, com a complements porta sabates negres, pinta i mantellina blanca, a més d'altres elements com poden ser arracades, algun collaret o algun fermall per la mantellina. La roba de les noies consisteix amb una brusa negra de màniga curta o tres quarts, davantal negre acabat amb puntes sobre la faldilla, la qual és de plecs suaus (actualment de color rosat o granat), pot anar complementat amb mitenes negres o blanques fins als colzes i mantellina al cap de color blanc; la roba interior consisteix amb enagos amb punta i mitja blanca.

Els nois porten pantalons de pana negra fins a sota el genoll, camisa blanca amb llacet negre, excepte el nuvi que és blau o negre, jaqueta negra de pana, complementat amb faixa i a vegades barretina, també porten mitja blanca amb calçat negre, sovint amb sivella o llacet.

Observacions:

Per l'elaboració de la fitxa s'ha comptat amb la col·laboració de Lourdes Lladó, qui va ser balladora del ball de l'Almorratxa durant molts anys, junt amb altres membres de la seva família; de fet, van formar part activa de l'Esbart i posteriorment, quan va desaparèixer van continuar mantenint actiu el ball junt amb altres persones del poble, Lluís Boix, Josep Soler i Josep Puig.

Història

Tradicionalment el vestuari era de cada ballador o balladora. Sembla que una de les peces de roba més antigues del conjunt és la capa del nuvi. Part de la roba de les noies és dels anys 60 del segle XX, moment en que es comencen a fer algunes peces de roba per part del propi esbart, dissenyant-les de manera que fos fàcil adaptar-les per a diferents balladores. El vestit de la núvia es va estrenar l'any 1978 o 1979, excepte els enagos que són més vells. La roba dels nois, pantalons i jaquetes, es van fer a finals dels anys 80. També d'aquesta època són les mantellines.

Actualment, les peces que eren del fons de l'Esbart les guarda l'Ajuntament de Gironella, qui l'ha ampliat i té en propietat una almorratxa, la pinta de la núvia, que la van comprar a Saragossa l'any 2017 i el barret del feudal, comprat també l'any 2017 als Encants de Barcelona, es tracta d'un barret fabricat a Barcelona i que té uns 100 anys o més.

